

SFB Newsflash

Nr 4 - November 2009

Allerheiligen 2009, een druilerige dag in de Westhoek. Geen betere tijd voor het herdenken van de doden, geen betere oase van rust voor het schrijven van een nieuwe uitgave van onze SFB Newsflash. Ook voor deze Flash was het weer selecteren uit ons ruim gevuld archief van hoogtepunten. Maar laten we deze keer twee gebeurtenissen in de kijker plaatsen waaruit mag blijken dat het SFB ook buiten het Fort actief meewerkt aan projecten van gelijkgestemden.

Begin december 2008 ontvang ik een mailtje van de heer Verelst Marnix, lid van de Gidsenwerking van het Fort van Kessel, met de vraag tot het brengen van een bezoek aan ons fort te Bornem. In hun constante zoektocht naar informatie omtrent de fortengordel rond Antwerpen blijft ook onze vesting niet onopgemerkt; temeer omdat wij nog vrij veel originele stukken bezitten die in het Fort van Kessel door de ontmanteling voor ijzer zijn verdwenen. De agenda's worden tegen elkaar geschoven en al gauw wordt er een datum gesteld in het voorjaar van 2009, dit om de belasting van de vleermuizenkolonie tot een minimum te herleiden.

De delegatie van de Gidsen van Fort Kessel.

Plattegrond Fort Kessel.

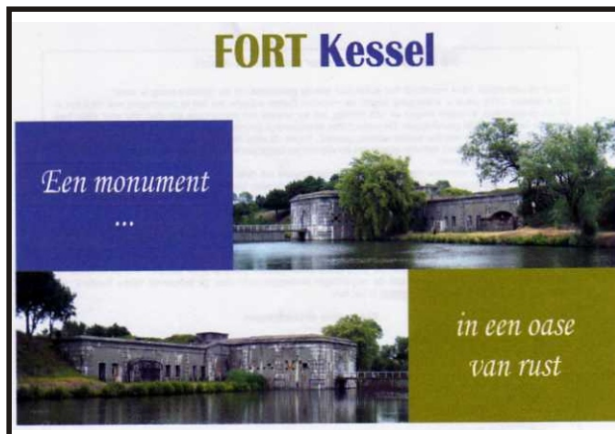
Op de bewuste dag strijkt een ruime delegatie gidsen van Fort Kessel neer te Bornem. Ook de heer Meeus Herwig van Natuurpunt is van de partij voor het openen van het vleermuisgedeelte. Na een korte kennismaking worden de zaklantaarns ontstoken en duiken we het fort in. Algauw mogen we vaststellen dat onze bezoekers meer dan op de hoogte zijn omtrent het reilen en zeilen van de forten.

De verhalen doorspekt van details volgen elkaar in een snel tempo op. Enkel een blik op de klok doet ons weer in de realiteit

Hoofdingang Fort Kessel.

belanden en nood- maar vooral tijdgedwongen moeten we deze tocht afronden. Iedereen is het er over eens dat dit voor herhaling vatbaar is. Er worden alvast plannen gesmeed voor een ledenbezoek van het SFB aan de thuisbasis van deze Gidsen, het Fort van Kessel. Op latere datum zullen we de nodige details hieromtrent uiteraard bekendmaken, geïnteresseerden houden alvast een plaatsje vrij in het voorjaar van 2010.

FORT Kessel

Een monument

in een oase
van rust

Vanaf 29 september 1914 neemt het fort actief deel aan de gevechten om de Duitsers terug te slaan. Op 4 oktober 1914 om 6 u 's morgens begon de zwaarste Duitse artillerie het fort te beschieten met 30,5 cm en 42 cm projectielen. In totaal vloegen er 123 richting fort en hoewel het percentage dat doel trof zeer klein was, daverde het fort op zijn grondvesten. De projectielen doorboorden gewelven, muren storten in als kaartenhuisjes en de geschutskoepels werden buiten werking gesteld. Tegen dit alles had de bemanning geen schijn van kans, de hoofdbewapening schoot letterlijk te kort om de vijandelijke batterijen te treffen. Om 11 u werd het fort, volledig murw geschoten, opgegeven.

In 1935 wordt het fort opnieuw ingericht als infanteriesteenpunt om deel uit te maken van de Versterkte Stelling Antwerpen. Op de plaatsen van de vroegere kanonkoepels worden bunkers gebouwd. Deze bunkers werden uitgerust met mitrailleurs. Tijdens de mobilisatie in 1939 werd het fort bezet door de vijftiende compagnie van het 1 Vestingregiment. Op 16 mei 1940 verliet de compagnie het fort na het te hebben opgeblazen.

Vanaf 1 april tot 30 september kan men op aanvraag en onder leiding van een gids een bezoek brengen aan het zwaar gehavende fort. De laatste zaterdag van augustus kan men het fort bezoeken met een gids vanaf 13.00u tot 17.00u. Onder een dikke laag aarde en beton brengen we een bezoek aan de traditoren batterijen, de munitiemagazijnen, de troepenkamers, de geschutsemplacementen. Bovengronds bekijken we de koepels, de loopgrachten uit wereldoorlog II en ook de vernielingen teweeggebracht door de befaamde "dikke Bertha's" van nabij. Let wel! Honden zijn niet toegelaten in het fort.

Cultuurdienst gemeente Nijlen
t.a.v. Mevr. Annelies Tack
Kerkstraat 4
2560 Nijlen
Tel 03 410 02 34
Fax 03 481 70 48
e-mail: cultuur@nijlen.be

Reservaties en Inlichtingen

**Gidsenwerking
FORT KESSEL**

Gidsenwerking Fort Kessel
t.a.v. Rudy Van Nunen
Sleutelstraat 19
2560 Nijlen
Tel 03 480 11 04
Gsm 0474 74 34 66
rudy.van.nunen@skynet.be

Ook de deelname aan herdenkingen dragen we bij het SFB hoog in het vaandel. Zo staan we al een aantal jaren present aan het monument van de Glidercrash te Mariekerke. Bezieler van dit alles is de heer Jean-Pierre Casteels, oprichter en tevens voorzitter van het Vellacomite, genaamd naar een van de slachtoffers van deze

Afbeelding van Glidervliegtuig.

crash. Om te kunnen bevatten hoe dit monument en zijn jaarlijkse herdenkingen tot stand zijn gekomen hierbij alvast een chronologisch overzicht van de meest memorabele momenten.

17 september 1944

Op een zonnige zondag omstreeks 15u trekt een grote zwerm zweefvliegtuigen, gliders genaamd, over het grondgebied van Mariekerke.

Getrokken door C-47 Dakota's zijn ze op weg naar Nederland voor hun deelname aan Operatie Market Garden.

Als plots een verbindngskabel het begeeft, stort een van de toestellen neer in een nabijgelegen veld. 7 inzittenden zullen de crash niet overleven.

Met wat materiaal van de neergestorte glider wordt op de plaats van het ongeluk een klein monument gemaakt.

En dan verstrijken vele jaren ...

Jean-Pierre Casteels aan het werk met de metaaldetector.

2 november 1986

Als Jean-Pierre, eveneens een verwoed metaaldetectorfanaat, met zijn toestel alweer de

velden afschuimt op zoek naar voorwerpen uit het Klein-Brabantse verleden krijgt hij bezoek van iemand die belangstelling heeft in zijn aanwezigheid en handelingen.

Deze man weet te vertellen dat er in 1944, in een veld wat verderop, een vliegtuig is neergestort.

Het zoekterrein wordt verlegd naar de plaats van het ongeluk en na een poosje vindt Jean-Pierre een klein aluminium plaatje met de vermelding

"Nose Down". Dit is de start van een lange zoektocht naar het hoe en waarom van deze crash.

Tijdens de periode die hierop volgt, leert Jean-Pierre de in Baasrode wonende Erwin Verhole kennen. Erwin heeft na een jarenlang onderzoek in deze materie een lijvig manuscript over het gliderongeluk aangelegd. Later zal deze info trouwens aan de basis liggen van het boek "Vleugels over Klein-Brabant II" dat Erwin samen met Walter Verstraeten zal samenstellen.

Detail van het aluminium plaatje van de Glider.

Tijdens zijn overvloedige briefwisseling met verscheidene personen en instanties ontvangt Jean-Pierre op een dag een brief van een zekere

Josephine Vella, de zus van de overleden PVT Thomas F. Vella.

Steeds meer denkt Jean-Pierre aan een nieuw monument en hij neemt contact op met Jozef van Eetvelt, de toenmalige burgemeester van Bornem,

die hem toevertrouwt dat ook Alfons en Celest De Leeuw uit Mariekerke een gelijkaardig voorstel hebben ingediend.

Als ook collega-metaalzoeker Hendrik Van Caelenberghe warmgemaakt is voor het idee, worden alle krachten gebundeld en al gauw is de oprichting

van het "Vella-comite" een feit. Kort

daarna slaagt dit comite erin om, via oud gemeentesecretaris Urbain De Smet, de nodige contacten te leggen met het gemeentebestuur en verkrijgen zij het nieuwe monument voor de Glidercrash.

Glidermonument & infopaneel te Mariekerke.

PVT Thomas F. Vella.

17 september 1994

Om 15uur, precies vijftig jaar na datum, wordt het monument ingehuldigd door eerwaarde heer Pauwels en burgemeester Jozef Van Eetvelt.

Eregast is Josephina Vella zelf die door het comite naar Mariekerke is gebracht.

Na zo veel maanden en weken van hard werken staan zij allen rond het nieuwe monument en ondanks de koude regenvlagen is er een warmte

voelbaar : de warmte van vriendschap en solidariteit.

Oktober 1996

Na een alarmerend telefoontje ten huize Casteels zindert het ongeloof nog geruime tijd na, het monument heeft het bezoek gehad van vandalen.

De schade is enorm, alle porseleinen platen met foto's van de

slachtoffers zijn vernield. Een daad waarvan de daders, alsook hun drijfveer,

onbekend zullen blijven. Het comite kan enkel zijn ongenoegen uiten via de pers en trachten verder door te gaan.

Mede door de hulp van de gemeente Bornem en de verzekering voor monumenten kunnen nieuwe platen worden gemaakt.

F/O Samuel C Welch (Glider Pilot)

Cpl Frederick A Sellers (British Royal Signals)

Pvt Thomas F Vella (101st Abn Sig Co - 101st AB Division)

Pvt Joseph Dottavanio (101st Abn Sig Co - 101st AB Division)

Pvt Gustave O Gerwig (101st Abn Sig Co - 101st AB Division)

Pvt Michael Jugan (101st Abn Sig Co - 101st AB Division)

Pvt Stanley M Zajelka (101st Abn Sig Co - 101st AB Division)

Lijst van de zeven overleden bemanningsleden.

September 2006

Een speciale herdenking : de inhuldiging van het nieuwe informatiebord naast het monument, geschonken door de gemeente Bornem. Burgemeester Jozef Van Eetvelt geeft een toespraak en de militaire oldtimerclub Spearhead alsook de 17th-101st Airborn re-enactmentgroup Flanders nemen deel aan deze herdenking die op film wordt vastgelegd door de filmvereniging Focus uit Willebroek.

Jean-Pierre Carleels tijdens de herdenking aan het Glider-monument.

Detail van vernieuwd informatiepaneel.

Maart 2007

Voor een tweede maal valt het monument ten prooi aan vandalen, het nieuwe informatiebord moet het ontgelden en nazistische teksten en symbolen worden op de zitbank aangebracht. Opnieuw laat het comite het hoofd niet hangen en gaan ze verder. Het bord staat er ondertussen terug en de graffiti is verwijderd ...

September 2009

Ook in de Verenigde Staten is de werking van het Vella-Comite ondertussen gekend. Een artikel omtrent het monument verschijnt in "The Screaming Eagle" het magazine van het 101ste Airborn Division.

Na ruim 15 werkjaren van het Vella-comite kunnen we dan ook gerust stellen dat de jaarlijkse bijeenkomst aan dit Glidermonument een vaste waarde is geworden en nog steeds een warme gebeurtenis is waar iedereen van harte welkom is. SFB heeft deze herdenking alvast opnieuw op haar agenda geplaatst voor 2010.

